Oikeuskanslerinvirasto

Lausunto

18.07.2025 OKV/1603/21/2025

Asia: VN/21237/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot 4 § muutokseen

-

Huomiot 5 § muutokseen

-

Huomiot 6 § muutokseen

-

Huomiot 7 § muutokseen

-

Huomiot 9 § muutokseen

-

Huomiot 10 § muutokseen

-

Muut huomiot

Valtiovarainministeriö on pyytänyt oikeuskanslerilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi säännöksiä Tullin työjärjestyksestä, ratkaisuvallasta sekä alemman asteisista tarkemmista säännöksistä ja määräyksistä. Säännökset Tullin yksiköistä ja yksiköiden työjärjestyksistä ehdotetaan kumottaviksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siitä, että Tulliin kuuluu osastoja ja osastoihin kuulumattomia toimintoja, sekä virkaan nimittämisestä ja

palvelukseen ottamisesta sekä virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista. Tullin sisäisestä hallinnosta määrättäisiin jatkossa tarkemmin Tullin työjärjestyksessä. Muutokset selkeyttäisivät viraston johtamisjärjestelmää ja Tullin tehtävien tuloksellista hoitamista.

Jatkovalmistelussa ehdotetun 9 §:n 1 momentin sanamuotoa tulisi vielä arvioida. Momentin ensimmäisen virkkeen mukaan hallintokantelun ratkaisee pääjohtaja. Toisen virkkeen mukaan Tullin työjärjestyksessä voidaan määrätä kantelun ratkaisemisesta tarkemmin. Tämä sanamuoto ei kuitenkaan mahdollista sitä, että työjärjestykseen otettavalla määräyksellä voitaisiin poiketa ensimmäisen virkkeen laintasoisesta määräyksestä, eli näin kirjoitettuna Tullin työjärjestyksessä ei voida määrätä kantelulle muuta ratkaisijaa kuin pääjohtaja. Perustelujen mukaan näin ei liene kuitenkaan tarkoitettu, vaan tavoitteena olisi, että pääjohtajaa alemmantasoiset virkamiehet voisivat edelleen ratkaista tietyt kantelut. Myös momentin kolmannen virkkeen muotoilu ”päällikön vastuuhenkilöiden toimista” on epäselvä.

Esityksestä puuttuu vielä säätämisjärjestyskannanotto ja se tulisi siihen lisätä. Siitä tulisi myös käydä ilmi tahot, joilta lausuntoa on pyydetty.

Yksityiskohtaa koskevana havaintona esityksessä on lisäksi useassa kohdassa toistuva painovirhe ehdotetussa 7 §:n 2 momentissa. Viittaus valtion virkamieslakiin tulisi ilmeisesti olla 8 §:n 2 momenttiin (nyt on 8 1:n 2 momenttiin).

Nyholm Elina
Oikeuskanslerinvirasto - Apulaisoikeuskansleri